

En generel diskussion om frivillighed.
Det kræver en landsby...

Fredag d. 28.april er det fem år siden, vi åbnede Høkeren i Årsdale. Høkeren skulle være byens nye samlingspunkt, en købmandsbutik, drevet af frivillige kræfter, som hele byen bakkede op om. Her, fem år senere, er vi klar med en gennemgang af nogle af de (mange) ting, vi har lært. Og med et bud på, om en Høker kan redde en landsby.

Af Olav Elvang.

En talemåde lyder "it takes a village to raise a child". Sådan lidt løst oversat betyder det, at det kræver en hel landsby, hvis man skal opfostre et barn. Mere end fem års erfaring med Høkeren i Årsdale har vist, at man næsten kan sige det samme om at starte en købmandsbutik med kun frivillig arbejdskraft. Det kræver også en landsby -og en ganske særlig en af slagsen. Idéen om en høker opstod som modsvar på en udvikling, hvor Årsdale i løbet af en årrække havde mistet alt fra et sted at købe friskbagt brød, til et sted at få sin cykel repareret. Da byens sidste indkøbsmulighed også forsvandt blev idéen om at lave en høker født. Det var åbenlyst for enhver, at vi ikke skulle forvente at nye butikker var på vej til byen af sig selv. Og her lærte vi de første lektier. Der er kortere fra idé til handling, når man deler den med andre. Man kan ikke have en høker uden at have et lokale. Det lokale havde havnen, og her var man klar til at hjælpe projektet på vej. Men det koster penge at omdanne gamle erhvervsfiskerrum til en hyggelig butik. Her lærte vi endnu en lektie: hvis man har en god idé, så er der penge at søge. Og når man skal søge penge trækker det ikke ned, at man kommer fra et udkantsområde. Her kommer vi så til et kedeligt ord i fortællingen. Mellefinansieringen. For

selvom om pengene fra f.eks. EU bliver stillet i udsigt, så skal man selv hoste op med pengene i første omgang. I Høkerens tilfælde flere hundrede tusinde kroner. Det var nær ved at stoppe projektet, der blev reddet, da en lokal ildsjæl stillede op og lånte os pengene, som så kunne betales tilbage senere, da regnskabet var klart.

Byggeriet skred frem, frivillige kræfter lagde flere timer end man kunne have turdet drømme om. Og endelig stod butikken klar. Vi fejrede åbningen med fynd og klem og god musik, overbeviste om, at nu ville hele byen strømme til og købe den ekstra liter mælk hos os, deres egen, lokale købmandsbutik. Det var blevet tid til endnu en lektie. Som så mange foretagender før os, kommercielle og ikke kommercielle, måtte vi sande en ting. At fordi der er vand i truget, eller varer på hylderne, så kan man ikke tvinge folk til at komme og købe dem. Så er det sagt. Høkeren var ikke en bragende succes fra starten. Det krævede de tre t'er: Tid, tålmodig og tilpasninger for at finde ud af, hvad slags høker, som Årdsdale havde brug for. Og netop dén lektie har været en af de vigtigste, og sværeste, og en alle, der beskæftiger sig med frivilligt arbejde, kan lære noget af.

Høkeren fejrer fem år i dag, fordi den, og alle os, der elsker den og knokler for den har lært, at selv frivilligt arbejde, og noget, der involverer hjerteblood, kræver kompromiser. I dag kan der købes alt fra altsæbenødder til tændstikker.

Høkerfolkets har diskuteret, om vi skulle satse på økologi og på lokale fødevarer, Og vi er endt et sted imellem. Vi har skullet diskutere, hvornår butikken skal være åben, og vi er endt et sted imellem. Og vi har prøvet os frem, og diskuteret, hvilke tilbud Høkeren skulle tilbyde sine kunder og medlemmer, og vi er endt et sted imellem.

Når jeg kigger på vores høker tænker jeg tit på, at hvis alle kunne samarbejde, som vi gør, og har lært at gøre, så ville mange problemer kunne løses. Når bølgerne er gået højt, og

det kan de skam stadig gøre, så mindes vi det, vi er fælles om. Ikke det, der adskiller os. Og så bevæger vi os videre derfra. Høkeren har fødselsdag og det har den jo og det er i dag. Det er rart med en fem-årig, der ikke kræver de store gaver. Derimod har Høkeren været med til at give os, og byen, nogle gaver. Høkeren er blevet et sted, hvor mange mødes. Den er blevet en indgang til bylivet for en del af vores tilflyttere, og selv dem uden bopælspligt kommer forbi. Nogen melder sig oven i købet som frivillige. Butikken og pladsen udenfor har været rammen om mange dejlige oplevelser. Høkeren er blevet samarbejdspartner med havn, løbeklubben SAAN, og borgerforeningen om Årdsdaledagen. Overskud fra Høkeren har netop kunnet betale for et hjertestarterkursus for interesserede. Og snart starter vi et lille sliberi op, hvor byens borgere med jævne mellemrum vil kunne komme ned og få slebet værktøj og knive ved Høkeren.

Kan en Høker redde en landsby? Næh. Mennesker kan redde en landsby. Havde Årdsdale brug for at blive reddet? Heller ikke, men byen er i forandring, og den forandring er Høkeren del af.